

Föreningen Hillel

Stockholm, 251202

Diarienummer U2025/01477

Föreningen Hillels remissvar över betänkandet SOU 2025:72 “Verktyg för mer likvärdig resursfördelning till skolan” (U2025/01477)

Sammanfattning

Föreningen Hillel **avstyrker**

- införandet av den vägledande normen i utredningens nuvarande form
- det föreslagna schablonavdraget om sex procent
- möjligheten att frångå principen om lika villkor vid synnerliga skäl
- införandet av villkorade belopp utan nationell reglering. Alla huvudmän oavsett driftsform bör ges rätt att planera och organisera sin verksamhet efter egna
- förslaget att kommuner ska kunna differentiera ersättningen efter skillnader i ansvar mellan kommunala och enskilda huvudmän

Föreningen Hillel **tillstyrker**

- utredningens övergripande mål om ökad likvärdighet och transparens, men anser att förslagen i nuvarande form inte tillräckligt beaktar förutsättningarna för små, idéburna och minoritetsbärande huvudmän, och att ytterligare analys och justeringar krävs
- att uppdrag ges till Skolverket att tillsammans med SCB se över den nationella kostnadsstatistiken för alla skolformer

Övergripande synpunkter

Föreningen Hillel noterar att den föreslagna normen baseras på kommunala kostnadsstrukturer och nettokostnader som inte fullt ut speglar verksamhetsförutsättningarna för mindre, icke-vinstdrivande eller minoritetsbärande huvudmän.

Det finns risk att normen i praktiken kommer att användas som ett tak snarare än som ett stöd för kommunernas resursfördelning. För huvudmän med särskilda organisatoriska och säkerhetsmässiga behov, såsom konfessionella minoritetsskolor, kan detta leda till otillräcklig ersättning.

Föreningen Hillel avstyrker införandet av normen i dess nuvarande utformning och rekommenderar att modellen kompletteras med mekanismer som beaktar avvikande kostnadsstrukturer och särskilda behov hos mindre och idéburna huvudmän.

Utredningen föreslår ett schablonavdrag om sex procent av grundbeloppet till samtliga enskilda huvudmän med hänvisning till kommunernas utbudsansvar. Förslaget utgår inte från faktisk kostnadsrelation mellan enskilda huvudmän och kommunen. Ett generellt avdrag innebär att alla fristående huvudmän får bära kostnader som främst är hänförliga till kommunala strukturer. Föreningen Hillel behöver på samma sätt som en kommun kunna stå redo att erbjuda judiska barn platser över tid vilket innebär en merkostnad för demografisk variation även för Hillelskolan. Föreningen Hillel har ett informellt utbudsansvar i och med det samhällsansvar som vi redan idag tar för barn som vill kunna ha en trygg skolgång samtidigt som de ska kunna vara öppna med att de är judar.

För huvudmän som Föreningen Hillel, som saknar vinstutdelning och driver verksamheten med höga säkerhetskrav samt hög personaltäthet, skulle ett sådant avdrag få direkt påverkan på möjligheterna att upprätthålla kvalitet och trygghet.

Förslaget att kommuner vid synnerliga skäl kan frångå principen om lika villkor när extra tillskott ges till den egna verksamheten innebär dessutom en ökad risk för otydlig och ojämlik tillämpning.

Förslaget om att införa villkorade belopp som kan förenas med återkrav innebär att kommuner ges möjlighet att tilldela särskilda belopp för definierade ändamål och att återkräva medel om villkoren inte uppfylls. Föreningen Hillel bedömer att avsaknaden av nationellt fastställda kriterier innebär risk för varierande lokal tillämpning och begränsad förutsebarhet.

För mindre huvudmän med begränsade administrativa resurser innebär förslaget en ökad administrativ belastning och potentiellt omfattande dokumentationskrav. Det finns även risk

Föreningen Hillel

Stockholm, 251202

Diarienummer U2025/01477

att villkor formuleras på ett sätt som indirekt påverkar verksamhetens profil i strid med intentionerna i skollagen.

Den socioekonomiska modellen (9.2.2) är inte tillräcklig för en minoritetsskola där elevgruppen har andra behov än klassiska socioekonomiska indikatorer mäter.

Utredningen analyserar inte hur de föreslagna reglerna om grundbelopp och tilläggsbelopp slår mot olika enskilda huvudmän.

Utredningen beaktar inte hur förslagen beräknas påverka minoritetsskolor, idéburna skolor eller konfessionella skolor.

Föreningen Hillel konstaterar att utredningen saknar analys av hur förslagen påverkar religiösa och kulturella minoriteter, trots att Sverige har åtaganden enligt bland annat regeringsformen, barnkonventionen och Europarådets ramkonvention för skydd av nationella minoriteter.

För skolor med särskilda säkerhetsbehov och kulturellt präglad undervisning kan finansieringsmodeller som inte tar hänsyn till dessa förutsättningar få oproportionerliga konsekvenser.

Konsekvenser

Den allvarligaste konsekvensen Föreningen Hillel ser är att barnets rätt till sin minoritetsidentitet och kultur undergrävs. Föreningen Hillel anser att kommunala skolor inte på ett fullgott sätt kan säkerställa att den judiska minoriteten får en trygg skolgång utan antisemitism.

Ett avdrag på 6% av grundbeloppet skulle slå oproportionerligt hårt mot små friskolor och en trolig konsekvens blir att Hillelskolan, liksom många enskilda huvudmän, behöver dra in på platser att erbjuda under den närmsta tiden och så länge barnafödandet är lågt. Kommunerna frångår redan idag principen om lika villkor, till exempel när det handlar om ersättning för lokalkostnader.

Flera av de föreslagna förändringarna medför ökad administrativ belastning för huvudmännen. För mindre, idéburna huvudmän är detta en särskilt betydande fråga. Ett stärkt likvärdighetssystem bör utformas så att administrativa krav står i proportion till huvudmannens storlek.

Utredningen gör ingen analys av hur förslaget påverkar de olika friskoleformerna, där en särskild frågeställning kring konsekvenser för minoritetsskolor eller andra små idéburna verksamheter bör ställas.

Föreningen Hillel

Stockholm, 251202

Diarienummer U2025/01477

Minskat grundbelopp innebär att vi får svårare att bibehålla kvalitet och trygghet.

Otrygg finansiering med kommunala skillnader i tolkningen av skolpengsnormen försvårar långsiktig planering, om vi inte likt principen för kommunernas utbudsansvar kan erbjuda platser vid ökat behov på grund av ökad antisemitism i samhället.

Risk för att minoritetsskolor pressas ut ekonomiskt, vilket minskar mångfalden i svensk skola.

Normen gäller bara kommunala skolor, men påverkar indirekt alla enskilda huvudmän via principen för samma villkor i kommunallagen.

Stockholm den 2 december 2025

Föreningen Hillels styrelse

genom skolchef

Helena Wollin